

ÆRØ ENERGI- OG MILJØKONTOR
Havnegade 11, 5960 Marstal

J.nr. 2025 - 132822
Ref. ANCI
Den 23. september 2026

Afslag til vindmølleprojekt ved Tværbymark på Ærø inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Der er søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til at opsætte 3 vindmøller ved Tværbymark, som ligger inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 10 f, 10h samt 11f Bregninge By, Bregninge, i Ærø Kommune.

Afslag

Kystdirektoratet giver afslag efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Lovgrundlaget for afgørelsen fremgår af bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Klagevejledning fremgår af bilag 2.

Redegørelse for sagen

Sagen vedrører opførelsen af tre vindmøller på Tværbymark ved Bregninge på sydsiden af Ærø. Ansøger er Ærø Energi- og Miljøkontor, der agerer som konsulent for Ærø Vind 6 I/S, der ønsker at opsætte møllerne. Ansøger beskriver projektet som følger:

"Vindmøller har gennem de seneste 40 år spillet en central rolle i udbygningen med vedvarende energi på Ærø. Øen har nogle af landets bedste vindressourcer, og vindmøllerne på Ærø hører blandt de mest produktive i Danmark. En screening af potentielle vindmølleområder på Ærø identificerede 11 mulige områder, hvoraf flere er beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen. Efter nærmere undersøgelser har Ærø Vind 6 I/S vurderet, at projekterne ved Leby Kobbøl og Tværbymark er de eneste realistiske placeringer for nye vindmøller på Ærø, blandt andet fordi gældende støjkrav ikke kan overholdes ved de øvrige alternative områder.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Ærø Kommune har i 2025 afholdt en ansøgningsrunde for nye VE-projekter på Ærø, hvor Ærø Vind 6 I/S har ansøgt om de to nye projekter ved Leby Kobbøl og Tværbymark. Kommunalbestyrelsen har d. 17/12/2025 behandlet ansøgninger, hvor de to projekter fra Ærø Vind 6 I/S er blevet prioriteret til det videre arbejde i den kommende plan- og miljøvurderingsproces.”

Ansøger beskriver projektets karakteristika som følger:

”Ærø Vind 6 I/S ønsker at opsætte 3 vindmøller ved Tværbymark, som ligger inden for strandbeskyttelseslinjen, og ansøger her Kystdirektoratet om dispensation for strandbeskyttelseslinjen.

Parallelt med dette projekt ansøges også om dispensation for strandbeskyttelseslinjen for opsætning af 3 vindmøller ved Leby Kobbøl (j.nr. 2025-132819), der også ligger inden for strandbeskyttelseslinjen, så der samlet set etableres 2 x 3 møller mere på Ærø. Ærø Vind 6 I/S ønsker at begge projekter gennemføres samlet men dispensationer søges separat.

Projektet består af opsætning af 3 vindmøller med en samlet kapacitet på 2 MW hver og 6 MW i alt. Vindmøllerne forventes at producere ca. 21.000 MWh elektricitet årligt og vil dermed bidrage til opfyldelsen af Ærø Kommunes klimamål om selvforsyning med vedvarende energi i 2030.

Vindmøllerne vil have en navhøjde (tårn højde) på 60-67 meter, en rotordiameter på 80 meter og en samlet totalhøjde på 100-107 meter til vingespids og dermed være stort set magen til de eksisterende vindmøller på Ærø i forhold til både højde og udseende.

Der anvendes brugte, renoverede møller for at sikre en optimal udnyttelse af ressourcerne, med en forventet levetid på 20 år. Projektet er baseret på 100 % lokalt ejerskab af vindmøllerne og forudsætter dispensation fra strandbeskyttelseslinjen.”

Vindmøllerne ønskes opsat i området ved Tværbymark, der på kommuneplanens afstandsscreenings kort er udpeget som et af områderne, hvor planlægning for vindmøller kan fremmes. Projektområdet er defineret som området hvor vindmøller, permanente servicepladser og nye veje forventes etableret. Der er indgået brugsretsaftaler med lodsejerne for de arealer, hvor der er planlagt etablering af vindmøller, servicepladser og nye veje på.

Projektområdet ligger på den sydvest-vendte kyststrækning syd for Tværbymark og er i dag et opdyrket landbrugsområde. Området falder ned mod kysten, hvor møllerne placeres i ca. kote 15-17,5 mens Tværbymark ligger i kote 32,5-37,5- Landskabet falder således med ca. 15-20 meter fra vejen Tværbymark og ned mod møllerne, hvorefter det meste af kyststrækningen afsluttes i en markant kystklint. Parallelt med kystlinjen, og gennem projektområdet, løber 60 KV-luftledninger, som kommer fra Stokkeby via Tværbymark og går til ned til dæmningen ved Vitsø, hvor den herefter er jordlagt. Se figur 5.

Ansøger har ikke angivet de præcise placeringer af de tre vindmøller inden for projektområdet. På baggrund af det fremsendte kortmateriale vurderes møllerne dog at være placeret i en afstand af ca. 100 meter fra kystlinjen. Vindmøllerne vil således være placeret inden for strandbeskyttelseslinjen.

Projektet er beliggende i et område, som i kommuneplanen er udpeget som bevaringsværdigt landskab og med geologisk bevaringsværdi. I de bevaringsværdige landskaber kan der ifølge kommuneplanen alene ske bebyggelse eller etableres anlæg i ganske ubetydeligt omfang, og kun såfremt de pågældende beskyttelsesinteresser ikke herved tilsidesættes. Ligeledes fremgår det også i landskabskortlægningen fra Ærø Kommune, at det ud fra et landskabeligt perspektiv anbefales at friholde området for større tekniske anlæg og såfremt der ønskes større tekniske anlæg i landskabet, bør der tages hensyn til ikke at sløre Ærøs mange åbne udsigter.

Fig. 1. Ortofoto 2025. Det strandbeskyttede areal er markeret med orange signatur. De røde streger markerer de vejledende matrikelskel. Røde prik markerer matr. 10f, 10h samt 11f Bregninge By, Bregninge, i Ærø Kommune.

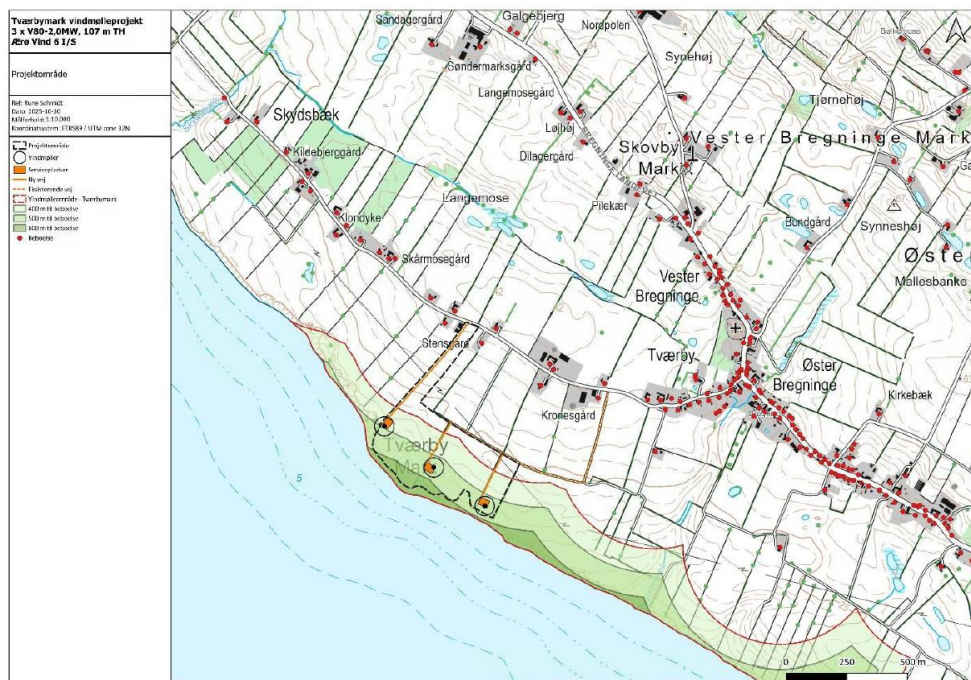

Fig. 2. Figur indsendt af ansøger viser placeringen af de tre møller.

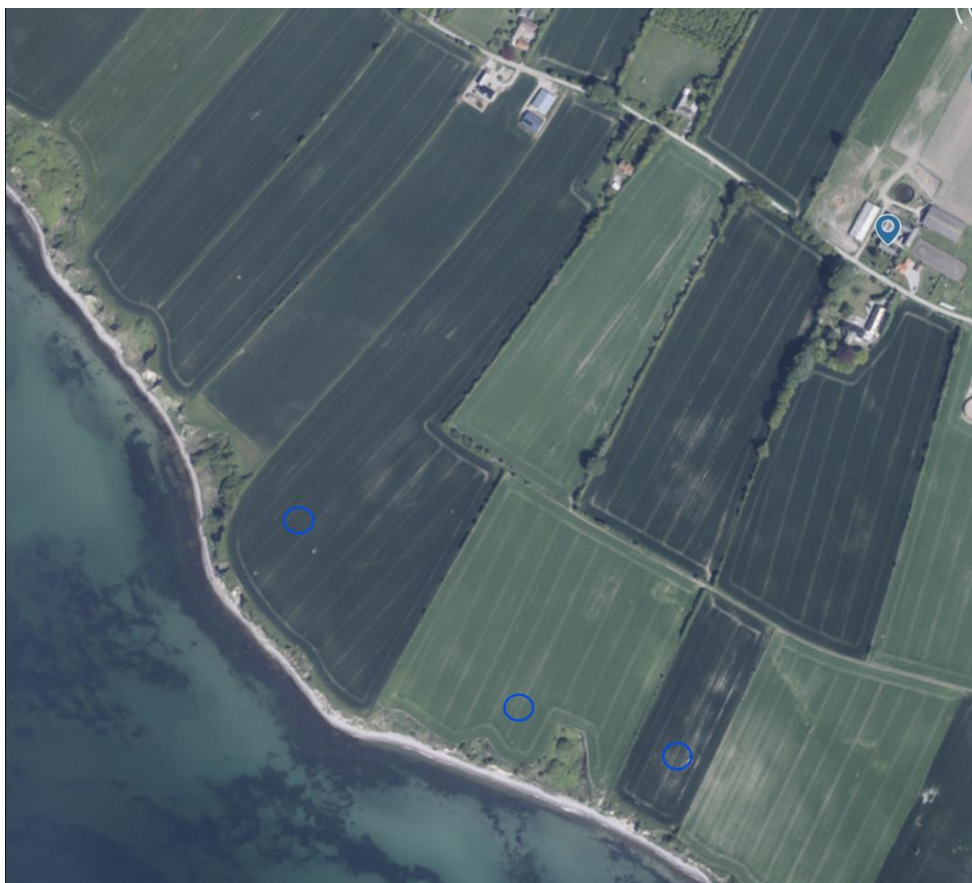

Fig. 3. Skråfoto viser området. Blå cirkler er Kystdirektoratets markering af den omtrentlige placering af møllerne

Projektområdet ligger på den sydvest-vendte kyststrækning syd for Tværbymark og er i dag et opdyrket landbrugsområde. Derudover projektet er beliggende i et område, som i kommuneplanen er udpeget som bevaringsværdigt landskab og med geologisk bevaringsværdi. Projektområdet overlapper med den beskyttede naturtype overdrev som kan ses i figur 4.

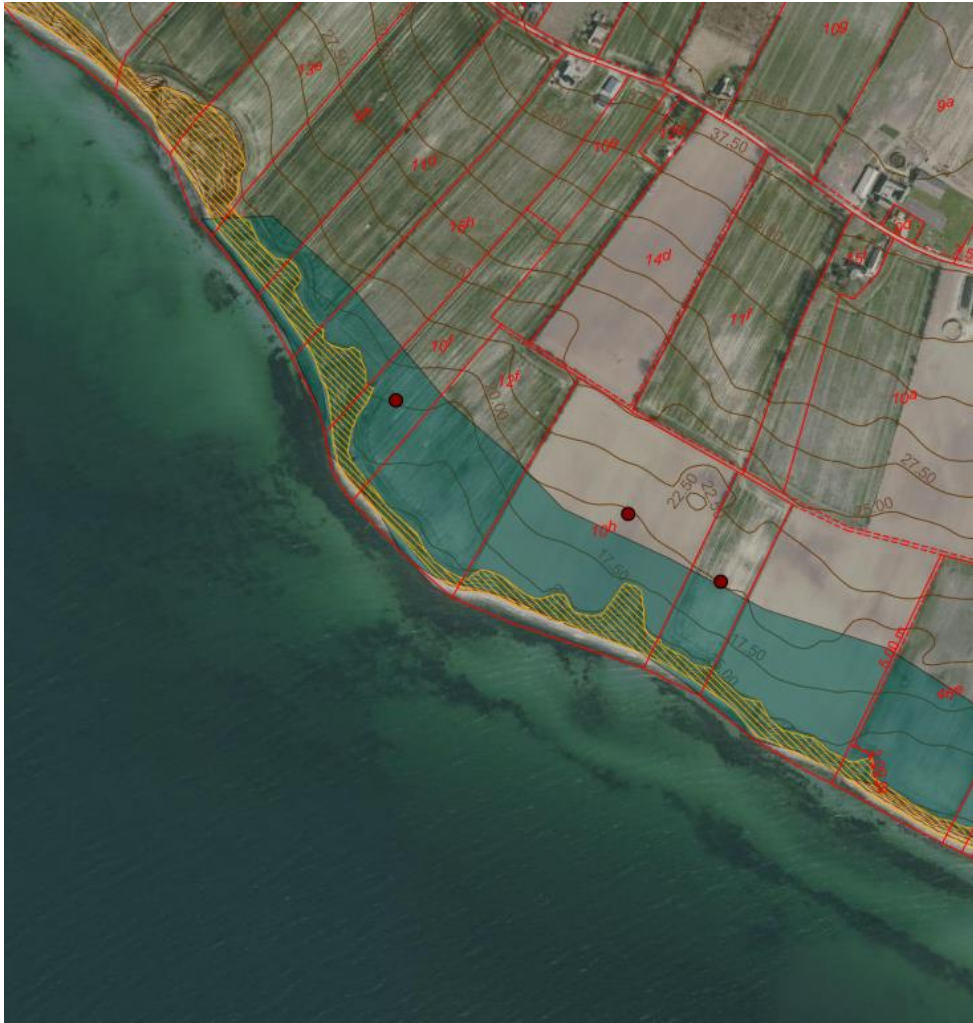

Fig.4. Viser det topografiskeslinjer med 2,5 meter højdekurver. Den blå polygon markerer de bevaringsværdige landskaber (2009) og den gule stribede signatur markerer den beskyttede naturtyper overdrev. De røde prik markerer matr. 10f, 10h samt 11f.

Figur 5. Sort streg markerer forløbet af 60 KV luftledning. Røde streger markeret vejledende matrikelskel.

Fig.5. visualisering af Tværbymark inden opførelsen af vindmøllerne. Indsat fra ansøgningen.

Fig. 6. visualisering af Tværbymark efter opførelsen af vindmøllerne. Indsat fra ansøgningen.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen vurderer Kystdirektoratet, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område (nr. 127 Sydfynske Øhav) ligger ca. 2 km mod sydøst. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 111 og fuglebeskyttelsesområde nr. F71 og F72.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Idet der meddeles afslag på ansøgningen har Kystdirektoratet ikke foretaget en nærmere vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Bilag IV-arter

Kystdirektoratet har i den konkrete sag, hvor der meddeles afslag, ikke foretaget en vurdering af, om det ansøgte kan medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 2, at miljøministeren kan gøre undtagelse fra bestemmelserne i § 8, stk. 1, og § 15, stk. 1, når det er nødvendigt for at realisere en lokalplan om udbygning med vindmøller i overensstemmelse med kommuneplanlægningen. Bestemmelsen blev indført med Kystloven² i 1994. Bestemmelsen blev indsat for at sikre muligheden for at realisere planlægningen på vindmølleområdet i overensstemmelse med vindkraftmålsætningen i energihandlingsplanen "Energi 2000". Hensigten var at skabe større sikkerhed for, at den planlægning, der fulgte op på energiaftalerne, ville kunne gennemføres, og derfor blev den holdt uden for klageadgang. Det aktuelle forslag til opsætning af tre vindmøller ved Tværbymark har ikke rod i planer fra før 1994, og derfor er det Kystdirektoratets opfattelse, at § 65 b, stk. 2 ikke kan bringes i anvendelse i denne sag, og at ansøgningen skal behandles efter § 65 b, stk. 1. Afgørelser efter § 65 b, stk. 1 kan, i modsætning til afgørelser efter § 65 b, stk. 2, indbringes for Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Ansøger henviser i ansøgningen til Kystdirektoratets afgørelse af 19. august 2019 (sagsnummer 19/01866), hvor der er meddelt dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 2 til vingeoverslag over strandbeskyttelseslinjen for to vindmøller i Struer Kommune. Kystdirektoratet bemærker hertil, at anvendelsen af bestemmelsen ikke er et udtryk for Kystdirektoratets senere praksis på området, se navnlig Kystdirektoratets afgørelse af 9. august 2024 (sagsnummer 23/04788).

² LOV nr 439 af 1. juni 1994 – Lov om ændring af lov om planlægning og lov om naturbeskyttelse (Beskyttelse af kystområderne)

Ansøger henviser i ansøgningen til sagen ODE-410-00820 vedrørende opsætning af vindmøller ved Grasten by, Rise, matr.nr 1a, 11a samt 10b. Vindmøllerne ved Grasten by ligger ca. 10.5 km sydøst for projektområdet. Ansøgeren vurderer, at denne afgørelse er sammenlignelig med det ansøgte projekt, blandt andet fordi der i begge projekter er tale om opstilling af samme type vindmøller på tilsvarende vilkår. I sagen meddelte Miljøcenter Odense dispensation til opsætning af møller, og afgørelsen er stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet (NMK-500-00051). Nævnet lagde blandt andet vægt på, at vindenergiproduktionen på Ærø koncentrerer på færre lokaliteter, samtidig med at flere eksisterende vindmøller nedtages, herunder tre vindmøller inden for strandbeskyttelseslinjen ved Bregninge, omtrent hvor der nu søges om dispensation til at opføre nye møller. På denne baggrund vurderer Kystdirektoratet, at afgørelserne ikke er sammenlignelige, da der ikke i nærværende sag nedtages møller, herunder møller, der er placeret inden for strandbeskyttelseslinjen.

Der kan i særlige tilfælde meddeles dispensation fra strandbeskyttelseslinjen efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1. Strandbeskyttelseslinjen administreres meget restriktivt. Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, dispenseres der kun, når der foreligger en begrundelse herfor, og når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Udbredelsen af vedvarende energi anses overordnet som et anerkendelsesværdigt formål, der til en vis grad kan tilsidesætte de hensyn, som varetages med naturbeskyttelseslovens bestemmelser om strandbeskyttelseslinjen. På denne baggrund meddeles ofte dispensation til at montere solceller på eksisterende tagflader, når disse tagflader ikke vender direkte ud mod kysten. Selv om der er tale om et anerkendelsesværdigt formål, kan dette ikke ubetinget tilsidesætte de landskabelige interesser, der skal varetages inden for strandbeskyttelseslinjen.

Kystdirektoratet finder i den konkrete sag ikke, at der er tale om et særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation. Kystdirektoratet har lagt vægt på, at vindmøllerne pga. højden er markante landskabselementer. Placeringen på landbrugsjord ud til en ubebygget kyst forstærker oplevelsen af møllerne som markante elementer i landskabet. På den baggrund finder Kystdirektoratet ikke, at det ansøgte er foreneligt med de kystlandskabelige interesser, som strandbeskyttelseslinjen har til formål at varetage.

Det tillægges ikke særligt vægt i sagen, at det kommunalt er vedtaget at prioritere det ansøgte projekt til det videre arbejde i den kommende plan- og miljøvurderingsproces. Det skyldes, at den kommunale planlægning ikke kan tilsidesætte naturbeskyttelsesloven i nærværende sag.

Det tillægges heller ikke særlig vægt, at mulighederne for at opføre møllerne andetsteds på Ærø er begrænsede, og at det uden opsætning af de ansøgte møller kan være vanskeligt at sikre produktion af vedvarende energi på Ærø til at dække øens behov.

Kystdirektoratet meddeler på denne baggrund afslag til det ansøgte.

Med venlig hilsen

Martin Kangas Christensen
Kystdirektoratet

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området nr. 127 Sydfynske Øhav

Afgørelsen er også sendt til:

- Ærø Kommune, post@aeroekommune.dk / kjh@aeroekommune.dk
- Svendborg Kommune, svendborg@svendborg.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Ærø, dnaeroe-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradaet.dk
- Friluftsrådet; Kreds Sydfyn, sydfyn@friluftsradaet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening Ærø, aeroe@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Fynskredsen, nbu_fyn@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens³ § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15 a og 15 b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65 b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen⁴ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

³ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 127, Sydfynske Øhav.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 111		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Avneknippemose* (7210)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Klokkefrø (1188)	Stor vandsalamander (1166)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 71		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Knopsvane (T)
	Sangsvane (T)	Blisgås (T)
	Mørkbuget knortegås (T)	Troldand (T)
	Bjergand (T)	Edderfugl (T)
	Hvinand (T)	Toppet skallesluger (T)
	Havørn (TY)	Rørhøg (Y)
	Engsnarre (Y)	Plettet rørvagt (Y)
	Blishøne (T)	Klyde (Y)
	Almindelig ryle (Y)	Brushane (Y)
	Sorthovedet måge (Y)	Dværgterne (Y)
	Splitterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Mosehornugle (Y)
	Rødrygget tomskade (Y)	

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 72		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Sangsvane (T)
	Blisgås (T)	Knarand (T)
	Taffeland (T)	Bjergand (T)
	Edderfugl (T)	Havlit (T)
	Havørn (TY)	Fiskeørn (T)
	Rørhøg (Y)	Engsnarre (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Klyde (Y)
	Dværgterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Rødrygget tornskade (Y)	

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Havørn er ikke til stede som ynglefugl i fuglebeskyttelsesområde F71 og F72. Fiskeørn og havørn er ikke til stede som trækfugl i national eller international væsentlig forekomst i fuglebeskyttelsesområde F72. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))